

[Petra Petersen.]

ansvarlige kredse er klar over, at det i høj grad er her, slaget skal stå om, hvorvidt deres land skal vinde i den stigende konkurrence på alle samfundslivets felter, eller om det skal synke tilbage og blive et underudviklet land.

I 1957 blev kun 5,7 pct. af Danmarks 19-årige studenter, medens tallet for Sveriges vedkommende ligger på 7,9 og i Norge på 11,2 — det er de sidste statistikker, der findes. Disse procentsatser viser, at de to andre lande ligger forud for Danmark, og årsagen må være et sted. Jeg ser nu, at Sverige forbereder sig til at modtage et forøget antal indskrevne studenter ved de højere læreanstalter; de regner med ikke mindre end 40 pct.

Nu er det ikke sådan, at vi her i vort land ikke har brug for uddannelse af ungdom på alle områder, også på det akademiske. Vi kender jo hele den misere, vor gymnasieskole i øjeblikket desværre ligger i. Staten kender for så vidt sit ansvar for den tekniske udvikling, det viser bygningen af Risø, men vi ved, at der vil kræves langt flere teknikere end dem, vi har, og rigtigt er det vel også, at vi må give disse teknikere bedre arbejdsbetingelser, end vi hidtil har budt dem — det sagde jeg ved behandlingen af det foregående lovforslag — hvis de ikke skal forlade landet, når de er uddannet. Vi mangler i allerhøjeste grad læger og tandlæger. Det kunne der godt siges en del om, men jeg skal afholde mig fra det, måske får jeg en anden lejlighed til det. Men når man tænker på de taler, der blev holdt her i salen i går eftermiddags, spørger man sig selv, om Danmark fremover skal være præget af det, som vi i mange år har forestillet os ved visse sydamerikanske stater, og være et land med en spraglet hær af unyttige og værdiløse officerer, medens vor undervisning og vort skolevæsen i høj grad forsømmes.

Det er kun den ene side af sagen. Den har jo også en socialpolitisk side; at gennemføre en demokratisk undervisningsform

og ophæve det uddannelsesmonopol, der findes her i vort land, er af ikke mindre betydning. Allerede ungdomskommissionens undersøgelser viste for gymnasieskolens vedkommende, at til trods for at mere end 39 pct. af forsørgerne er arbejdere, husmænd og fiskere, stammer kun 9 pct. af gymnasieeleverne fra disse hjem. Denne sociale skævhed eksisterer jo stadig. Det er stadig sådan, at kun 6 pct. af den ungdom, der afslutter en højere uddannelse, kommer fra arbejderhjem; det er stadig sådan, at 60 pct. af alle studerende er erhvervsstuderende — og hvad de forsørger sig ved, det kender vi alle sammen: salg af juletræer og meget andet.

50 pct. af de unge, der påbegynder et studium, forlader dette studium i utide. Nu skal jeg ikke se bort fra, at der er andre ting, der kan spille ind, når de forlader deres studium, men enhver må erkende, at det økonomiske spiller her en meget stor rolle, og det kan jo ikke andet end sige til os, at her skal anderledes beløb til, om vi virkelig skal demokratisere vor uddannelse, om den højere uddannelse ikke stadig skal være et monopol for visse befolkningsgrupper, men at også arbejderklassens ungdom kan deltage i denne uddannelse.

Hvis vi ser på budgettet, er udgifterne til den højere uddannelse 156 mill. kr. ved vore højere læreanstalter og 27 mill. kr. ved vore seminarier, og de penge bliver jo også betalt af arbejderklassen, vel endda i meget høj grad, gennem de pålignede skatter, men kun en meget lille del af arbejderklassens børn får del i denne uddannelse.

Ved behandlingen af loven af 1958 stillede min gruppe forslag om, at man skulle forhøje bevillingerne til 30 mill. kr., og det var et såre beskedent beløb på den baggrund, vi her opridser. Vi må stadig fastholde dette beløb som nødvendigt og som det eneste i øjeblikket forsvarlige over for de ubemidlede unge.

Der er endnu en ting — det har også